

Utrikesutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av ramavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Australien, å andra sidan

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av ramavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Australien, å andra sidan (RP 67/2018 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- handelssekreterare Aino Friman, utrikesministeriet
- utrikessekreterare Antti Kauttonen, utrikesministeriet
- avdelningschef Kimmo Lähdevirta, utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner det i augusti 2017 i Manila undertecknade ramavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Australien, å andra sidan, och att riksdagen antar en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

Avtalet med Australien är till sin karaktär ett blandat avtal som både innehåller bestämmelser som hör till medlemsstaternas behörighet och bestämmelser som hör till Europeiska unionens behörighet.

Ramavtalet motsvarar till sitt huvudsakliga innehåll till stora delar de partnerskapsavtal som EU tidigare har ingått. Avtalet syftar till att övergripande främja samarbetet mellan EU och Australien, och det tar upp flera samarbetsområden. Avtalet utgör grunden för alla kommande sektorsavtal och skapar en stabil rättslig grund för förbindelserna mellan EU och Australien.

Betänkande UtUB 9/2018 rd

Ramavtalet uttrycker konkret EU:s och Australiens gemensamma värden med politiskt bindande klausuler som är centrala i alla motsvarande avtal som ingåtts med EU:s partnerländer.

Europeiska unionen och Australien har lång erfarenhet av samarbete inom många sektorer. Samarbetsförbindelserna mellan länderna grundar sig på den gemensamma förklaringen om förbindelserna från 1997 och på flera bilaterala sektorsavtal. År 2008 godkände EU och Australien icke-bindande ramar för partnerskap där man kom överens både om flera direkt genomförbara åtgärder och om mål på längre eller mellanlång sikt som grupperades in under fem löst formulerade rubriker som beskriver bredden i samarbetet. Efter Lissabonfördragets ikraftträdande såg man ett behov av att vidareutveckla förbindelserna mellan EU och Australien, och Australien uttryckte intresse för att ge förbindelserna en rättsligt bindande grund. För detta ändamål beslutade man förhandla fram ett ramavtal som täcker åtminstone de sektorer som ingår i de justerade partnerskapsramarna från 2009. Dessa sektorer är utrikes- och säkerhetspolitik, regionala frågor (bl.a. Stillahavsfrågor), handel och investeringar samt hållbar utveckling. Förhandlingarna inleddes i oktober 2011.

Europeiska unionen bereder också ett förhandlingsmandat om att inleda förhandlingar om ett frihandelsavtal med Australien.

Avtalet träder i kraft trettio dagar efter den dag då parterna till varandra anmält att de rättsliga förfaranden som är nödvändiga för detta har avslutats.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Det aktuella ramavtalet mellan EU och Australien syftar till att främja samarbetet mellan parterna och att ge förbindelserna en rättsligt bindande grund. Avtalet är ett övergripande och omfattande blandavtal. Viktiga delområden är politisk dialog, samarbete i fråga om utrikespolitik och säkerhetsfrågor, ekonomi, handel och investeringar, rättvisa, frihet och säkerhet, hållbar utveckling, energi och transport och forskning, innovationer och informationssamhället.

Ramavtalet uttrycker EU:s och Australiens gemensamma värderingar genom politiskt bindande klausuler. I dessa värderingar ingår engagemang för demokratiska principer, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen. Klausulerna är centrala i alla motsvarande avtal mellan EU och dess partnerländer. I avtalet ingår också bestämmelser om samarbete kring global utveckling och humanitärt bistånd, samarbete på området forskning, innovation och informationssamhället samt samarbete inom utbildning och kultur.

Avtalet innehåller en bestämmelse om ett samråds- och tvistlösningsförfarande, med stöd av vilket endera parten kan avbryta tillämpningen av avtalet eller säga upp det till följd av en överträdelse av väsentliga delar av avtalet. Sådana delar är avtalets klausul om främjande av mänskliga rättigheter och klausulen om förhindrande av spridning av massförstörelsevapen.

Betänkande UtUB 9/2018 rd

Ramavtalet har en bred täckning och fördjupar relationerna mellan EU och Australien och lägger även grunden till de pågående frihandelsförhandlingarna mellan EU och Australien.

Utrikesutskottet ställer sig bakom förslaget att ingå ramavtalet och anser att avtalet på ett naturligt sätt stärker och tillför relationerna mellan EU och Australien större kontinuitet. För EU och Finland är Australien en mycket likasinnad partner som vi redan nu samarbetar med i många internationella frågor, exempelvis inom utvecklingssamarbete, humanitärt bistånd, kampen mot terrorism, vapenkontroll, människorättsfrågor och försvaret av en regelbaserad världsordning. Australien deltar också i EU:s krishanteringsinsatser. EU är Australiens näst största handelspartner. Australien är Finlands sjunde största exportmarknad utanför Europa.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ramavtalet i proposition RP 67/2018 rd till den del det ingår i Finlands behörighet.

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 67/2018 rd utan ändringar.

Helsingfors 21.9.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Matti Vanhanen cent
vice ordförande Pertti Salolainen saml
medlem Sirkka-Liisa Anttila cent
medlem Pekka Haavisto gröna
medlem Seppo Kääriäinen cent
medlem Aila Paloniemi cent
medlem Antti Rinne sd
medlem Mikko Savola cent
medlem Lenita Toivakka saml
medlem Erkki Tuomioja sd
medlem Stefan Wallin sv
ersättare Ilkka Kanerva saml.

Sekreterare var

utskottsråd Jonna Laurmaa.